II

(Förberedande rättsakter)

EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets beslut om ingående på gemenskapens vägnar av samarbetsavtalet om skydd och hållbart utnyttjande av Donau"

(97/C 66/01)

Den 2 augusti 1996 beslutade rådet, i enlighet med artikel 103s i EG-fördraget, att rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för miljö, folkhälsa och konsumentfrågor, som varit ansvarig för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 8 november 1996. Föredragande var Rudolf Strasser.

Vid sin 340:e plenarsession den 27-28 november 1996 (sammanträdet den 27 november 1996) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 94 röster för, 4 emot och 2 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Vid miljökonsekvenssammanträdet (1989) inom ramen för Europeiska säkerhets- och samarbetskonferensen kom Donauländerna överens om att med hjälp av effektiva och tvingande regleringar ersätta "Donaudeklarationen" från Bukarest 1995, samt utöka dess regleringsinnehåll. Österrike deltog på ett avgörande sätt i detta initiativ och har gjort ett betydande förberedande arbete för förhandlingarna (påbörjade 1992 och avslutade i mars 1994) om skyddsavtalet för Donau. Avtalet omfattar i sin nuvarande form 12 parter (inklusive EU), varav 6 hittills har ratificerat det.

1.2. Samarbetsavtalet om skydd av Donau är väsentligen en vidareutveckling av den internationella miljörätten. Avtalet, som utarbetades omedelbart efter det att Unece-avtalet om skydd av gränsöverskridande vattendrag löpte ut, ligger i de viktiga frågorna i linje med denna ramkonvention. Avtalet överensstämmer även med de krav som uttrycks i punkterna 5.4 och 6.3 i Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet — Europeiska gemenskapens vattenpolitik" [1].

[1] CES 1069/96 av den 25.9.1996.

1.3. Avtalet om skydd av Donau slår fast regler för ett tidsenligt vattenskydd i Donauområdet. Å ena sidan skall reglerna omsättas i praktiken av de avtalsslutande parterna, å andra sidan, med det internationella samarbetet för andra flodsystem (exempelvis Rhen och Elbe) som förebild, av en "internationell kommission för skyddet av Donau", och i enlighet med det bilaterala avtalet mellan Spanien och Portugal om floden Duero.

1.4. Skyddsavtalet för Donau omfattar följande viktiga bestämmelser:

— Att undvika, bekämpa och minska gränsöverskridande skador.

— Att införa övervakningsprogram för gränsöverskridande vattendrag.

— Att inrikta sig på ett hållbart vattenbruk och en miljöriktig utveckling, särskilt med hänsyn till livskvalitet, bevarande av resurser, skydd av ekosystemet samt undvikande av miljöskador.

— Samarbete när det gäller att forska efter och utveckla effektiva metoder för att undvika, bekämpa och minska gränsöverskridande skador.

— Bi- och multilateralt samarbete som grundar sig på jämlikhet och ömsesidighet, framför allt genom skapande av gemensamma organ, utan att inkräkta på redan gällande överenskommelser eller avtal.

— Krav på information till allmänheten om tillståndet i de gränsöverskridande vattendragen.

Andra punkter i avtalet rör informationsutbytet mellan Donaustaterna och kravet på att varje kritisk situation omedelbart skall rapporteras (inrättande av ett varnings- och larmsystem). Det kan också förväntas att de materiella bestämmelserna i avtalet kommer att påverka de framtida nationella lagstiftningarna i de östeuropeiska Donaustaterna att bli mer enhetliga, för att uppnå ett modernt vattendragsskydd.

1.5. Tack vare en interimstillämpning av avtalet som grundar sig på en ministerdeklaration har redan stora framsteg gjorts sedan avtalet om skyddet av Donau undertecknades i juni 1994, framför allt när det gäller uppbyggnaden av en administration och en organisation. Den internationella kommissionen har redan utarbetat sina procedurregler, i enlighet med vad som bestämts i avtalet.

2. Kommentarer

2.1. Kommittén delar kommissionens uppfattning att det är högst önskvärt att skyddsavtalet för Donau träder i kraft å det snaraste, och anser därför att EU snabbt skall ratificera det. Avtalet är av stor utrikes-, näringslivs- och miljöpolitisk betydelse. Det är ett viktigt bidrag till den europeiska integrationsprocessen och leder till utveckling av ett hållbart näringsliv samt till skydd av de naturliga och ekologiska resurserna i Donauområdet.

3. Kompletterande kommentarer

3.1. Kommittén uppmärksammar att den allt sämre vattenkvaliteten i Donaus nedre lopp och delta är ett särskilt allvarligt problem. En väsentlig orsak är att stora mängder spillvatten oförklarligt flyter i Donau. När det gäller att lägga tyngdpunkten på att bekämpa detta olösta problem har nya reningsanläggningar en central betydelse. Det internationella miljöprogrammet för Donau från 1991 har en viktig funktion i detta avseende.

3.2. Med stöd från EU upprättade man 1994 en "strategisk handlingsplan", som syftar till att stödja genomförandet av avtalet för skyddet av Donau. Vad gäller finansieringen av nödvändiga åtgärder har, förutom EU:s Phare-program, även Global Environmental Facility (GEF), Världsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling en viktig funktion att fylla.

3.3. För att snarast möjligt avlasta Donau anser kommittén att befintliga stödinstrument bör utnyttjas maximalt — eventuellt kompletterade med nya — för att finansiera konkreta vattenreningsanläggningar. Det vore önskvärt med tilläggsanslag från EU. Härvid bör man beakta att 6 Donaustater eftersträvar medlemskap i EU.

3.4. Kommittén anser att det vore lämpligt att snarast inlemma det internationella miljöprogrammet för Donau i avtalet om skydd av Donau.

Bryssel den 27 november 1996.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Tom JENKINS